

Stichting Levenskunst Apeldoorn

Beleidsplan ANBI

Stichting Levenskunst Apeldoorn

KvK : 64446115

RSIN: 855669147

IBAN: NL34TRIO0212118056

www.levenskunstapeldoorn.nl

info@levenskunstapeldoorn.nl

Telefoon: +31 (0)6 10592761

Inhoudsopgave

1	Aanleiding.....	4
1.1	Introductie.....	4
1.2	Missie.....	5
1.2.1	Doelstellingen.....	5
1.3	Bestuurlijke motivatie.....	6
1.4	Visie.....	6
1.5	Doelgroepen.....	6
1.6	Producten en diensten.....	7
2	Beleid.....	9
2.1	Uitgangspunten beleid.....	9
2.2	Strategie.....	9
2.3	Ontwikkelingen en Activiteiten.....	10
2.3.1	Ontwikkelingen in de omgeving.....	10
2.3.2	Activiteiten.....	10
3	Organisatie.....	11
3.1	Bestuur ANBI.....	11
3.2	Beloningsbeleid.....	11
3.3	Werving en beheer van fondsen en middelen.....	11
3.4	Vermogen en besteding.....	12
3.5	Administratie en verantwoording.....	12

Voorwoord

Welkom bij het Theater van de Onderdrukten, of Theatre of the Oppressed zoals het wereldwijd bekend staat. Het klinkt nogal dramatisch maar zo voelen of voelden veel van de mensen met wie wij werken hun leven ook.

Als je, zoals ik, dertig jaar jaar lang verslaafd bent geweest aan de drank en veel van de duistere kanten van jezelf en andere mensen hebt ervaren, ontwikkel je toch een heel andere kijk op het leven dan de gemiddelde modale tweeverdiener.

En anderen kijken vaak met argusogen naar jou. Over het algemeen ben je als 'verslaafde' namelijk niet heel erg betrouwbaar. Of zien je mensen je niet voor vol aan wanneer je kampt met psychische problemen of fysieke handicaps.

Maar het is mogelijk om weer uit het dal te klimmen. Dat kan op veel manieren maar voor mij en anderen in de stichting werkt de theatermethodiek die bekend is geworden onder de naam 'Theatre of the Oppressed' heel goed.

Ik kwam ruim drie jaar geleden als GGZ cliënt bij het Leger des Heils in Ugchelen in aanraking met het Theateratelier. Dat daagde de deelnemers uit om het verhaal van hun leven anders te laten verlopen en creëerde spelenderwijs een nieuwe realiteit.

De theateroefeningen blijken een krachtig middel om inzicht te verkrijgen in jezelf en de ander. Om te zien waar je vast zit in oude patronen en overtuigingen. Maar vooral om nieuwe inzichten te ontwikkelen, om je functioneren te verbreden en je leven weer in eigen hand te nemen. Want dat is ons doel: stap voor stap een zinvol bestaan opbouwen in nauwe participatie met je omgeving.

Het werkt: want uit onderzoek blijkt een grote toename van zelfregie en empowerment en een grote afname van de zorgbehoefte. Een belangrijk deel van de deelnemers vond (tijdelijk) werk, een woning, loste zijn schulden af, bouwde aan een gezond sociaal netwerk en een zinvol bestaan.

Voor mij is het werken als voorzitter en het verspreiden van onze werkwijze via dialoog, training en workshops een hele fijne manier om invulling te geven aan mijn bestaan en dat van anderen; het werkt verslavend :-). De stichting hoopt in komende jaren veel (ex) GGZ-cliënten, hulpverleners én alle medemensen een andere kijk op het leven te bieden. In dit plan lichten we toe hoe we dat denken te bereiken.

Namens het bestuur van Stichting Levenskunst Apeldoorn wensen we u dan ook veel inspiratie bij het lezen van dit beleidsplan.

Iddo de Rooij, voorzitter

1 Aanleiding

1.1 Introductie

De Stichting Levenskunst werkt met en voor mensen met een bijzonder CV in kwetsbare posities. En met bijzonder CV bedoelen we bijvoorbeeld dakloosheid, detentie, verslaving, psychiatrische en psycho-sociale problematiek en/of bijzondere eigenschappen zoals lichamelijke en verstandelijke beperkingen en/of maatschappelijk 'anders zijn' zoals transgenders.

In onze samenleving wordt veel gesproken over 'meedoen', 'participatie', 'eigen kracht' en 'empowerment'. Onze mensen horen dat wel om hen heen, maar merken er niet zoveel van.

Dat ligt niet aan de verkeerde bedoelingen, maar vaak wel aan onzekerheid, onkunde, vooroordelen, onduidelijkheid of ronduit angst van zowel de professionals bij hulpverlenings- en overheidsinstellingen als bij de gewone mensen in de wijk en in de straat.

Daar is ook recent onderzoek naar gedaan (door Femianne Bredewold in Zwolle). Mensen voelen zich vaak ongemakkelijk in ons gezelschap of 'onze' omgeving, er is veel onbegrip en er heersen veel vooroordelen die helaas soms ook wel ten dele bevestigd worden. De neiging is vaak om mensen zoals ons uit de weg te gaan. Maar wat zou er mooier zijn als wij een samenleving kunnen creëren die gekenmerkt wordt door meer begrip en saamhorigheid.

Stichting Levenskunst is in het leven geroepen om die saamhorigheid op een kunstzinnige manier te leren ontdekken en om te zetten in daden. Niet (alleen) door er over te praten, maar door de issues die leven zowel bij deelnemers als bij toehoorders op theatrale wijze meteen bij de kop te pakken. De werkwijze van Stichting Levenskunst is gestoeld op participatief theater, dialoog, muziek en andere vormen van kunstzinnige verbeelding.

Participatief Theater

Onze werkwijze is gebaseerd op de theatermethodiek 'Theatre of the Oppressed'. Deze is ontwikkeld door Augusto Boal en is een wereldwijd beproefd en probaat middel om inzicht te verkrijgen in zichzelf, alternatieven te ontdekken voor vastgeroeste mechanismen, het eigen functioneren te verbreden en het leven weer in eigen hand te nemen. Het doet een groot beroep op de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van deelnemers, op zelfredzaamheid en participatie in nauwe dialoog met de sociale omgeving.

Via theatertechnieken en andere ontmoetingsmethodieken brengen we praktijksituaties tot verbeelding. In dialoog met allerlei mensen en partijen vindt ontmoeting plaats waarin ruimte is voor het delen van elkaars ervaringen, het over en weer vergroten van begrip en het samen zoeken naar manieren van samenleven. Als het nodig is leggen we ook de vinger op de pijnlijke plek: de samenleving mag best toegankelijker en opener worden voor mensen zoals wij. Tegelijkertijd willen wij de samenleving verrijken met onze aanwezigheid. Wij willen laten zien dat er veel positiefs kan gebeuren als wij meer in het midden van de maatschappij terecht komen dan aan de rand.

Participatie maatschappij

En daarmee hebben we dan gelijk een ander doel van de Stichting Levenskunst te pakken: activering van mensen met een bijzonder CV. De activering van het 'granieten bestand' van

langdurig werklozen blijkt namelijk één van de taaiste vraagstukken van deze tijd te zijn. In dit bestand bevinden zich relatief veel mensen met een OGGZ-achtergrond.

De OGGZ is het onderdeel van de Openbare Gezondheidszorg (OGZ) dat zich bezighoudt met de openbare zorg voor de geestelijke volksgezondheid. Geestelijke gezondheid moet in deze context breder worden opgevat dan enkel de afwezigheid van psychiatrische aandoeningen. De World Health Organization (WHO) omschrijft geestelijke gezondheid als "a state of well-being in which the individual realizes his or her own abilities, can cope with the normal stresses of life, can work productively and fruitfully, and is able to make a contribution to his or her community".

Volwaardig mee kunnen doen is dus het parool.
Maar hoe doe je dat?

Veel OGGZ-instellingen worstelen met dat vraagstuk. En ondanks dat zij hun uiterste best doen om uitstroom van hun cliënten te genereren, raken zij soms 'verstopt' en moeten ondersteuning en zorg voor cliënten voor zeer lange tijd inplannen.

Vanaf 2015 lopen zowel instellingen, gemeenten én cliënten een risico, omdat de vergoeding van langdurige zorg drastisch wordt beperkt. Het ontwikkelen van instrumenten om de trajecten te verkorten, met behoud van kwaliteit, is daarom voor overheden en instellingen één van de hoogste prioriteiten.

Stichting Levenskunst Apeldoorn wil bijdragen aan het ontwikkelen en verspreiden van dergelijke instrumenten met projecten, voorstellingen, trainingen en workshops die geheel op de uitgangspunten van de participatiesamenleving zijn gebaseerd.

1.2 Missie

Stichting Levenskunst Apeldoorn wil bijdragen aan het herstel, acceptatie en volwaardige participatie van mensen die onderdrukt worden in de samenleving dan wel zichzelf -onbewust- onderdrukken.

In eerste instantie richten we ons op (ex-) OGGZ cliënten in de samenleving.

Zij gebruikt en ontwikkelt daartoe theatrale instrumenten die gericht zijn op innerlijke en externe dialoog, op zelfreflectie, zelfvertrouwen en zelfbeschikking.

1.2.1 Doelstellingen

De World Health Organization (WHO) omschrijft geestelijke gezondheid als "a state of well-being in which the individual realizes his or her own abilities, can cope with the normal stresses of life, can work productively and fruitfully, and is able to make a contribution to his or her community".

De brede definitie van gezondheid door de World Health Organization (WHO) is weerspiegeld in de doelstellingen van de Stichting Levenskunst:

a. Empowerment van dak- en thuislozen, mensen met verslavingsproblematiek, mensen met psychiatrische- en/of psycho-sociale problematiek. Het ondersteunen van individuen in het

opnemen van de eigen verantwoordelijkheid, het zoeken, ontdekken en vormgeven van (arbeids)perspectief en zingeving.

b. Het bieden van een veilige ontmoetingsplek waarin men elkaar ontmoet, socialiseert, zichzelf kan zijn en een sociaal netwerk ontwikkelt.

c. Het stimuleren van de dialoog tussen mensen uit bovenstaande groep en de samenleving, bijvoorbeeld: buurtbewoners, familieleden, kennissen, vrienden, instanties, instellingen, kerken, gevangenen, studenten, gemeentebestuur.

d. Een bijdrage leveren aan de sociale cohesie (inzicht, begrip, samenwerking) in de samenleving.

1.3 Bestuurlijke motivatie

En waarom zijn wij als bestuur zo betrokken?

Wel, zoals in het voorwoord al is aangestipt is vrijwel het complete bestuur door een diep en langdurig dal gegaan van enige vorm van verslaving en/of psychische- of fysieke problemen. Daarbij kregen we te maken met sociaal-economische gevolgen zoals crimineel gedrag, armoede, dakloosheid, ziekte, eenzaamheid, een gevoel van zinloosheid en schulden. De gevolgen grijpen heel diep in op alle relaties in je sociale omgeving: wantrouwen, angst en woede zijn je dagelijkse metgezellen en uit schaamte durf je je zelf nergens te vertonen.

Tja, moeten we nog meer zeggen....

We gunnen iedereen een uitweg uit deze misère, zogenaamd zelf veroorzaakt of niet. En wij als bestuur werken actief mee om dat mogelijk te maken.

1.4 Visie

In onze visie zijn OGGZ cliënten een nieuw soort hulpverleners die lotgenoten als een soort hulpagent ter dienste kunnen staan als levend voorbeeld van verandering.

Het door Augusto Boal ontwikkelde Theatre of the Oppressed, met al zijn varianten, is het basisgereedschap waarmee de Stichting Levenskunst Apeldoorn werkt. Met dit gereedschap kunnen mensen hun hulpvraag in beeld brengen, analyseren, in dialoog treden met hun omgeving en vòòr alles een blijvende verandering in hun gedrag en mechanismen teweeg brengen.

Participatief Theater wordt daarbij meer een meer bekend, meer geïmplementeerd en gewaardeerd als interventie bij mensen met een problematiek die niet alleen verbaal te vatten is. Gelukkig maar, want de methodiek werkt en is een daarom een belangrijk stuk extra gereedschap van iedere professional die te maken heeft met hulpverlening aan kwetsbare groepen en beroepsopleidingen daaromtrent. Maar de methodiek kan in feite elke vorm van probleemstelling aan en is dus ook geschikt voor bijvoorbeeld opstellingen in het bedrijfsleven waar communicatie en organisatorische issues spelen. Zelfs persoonlijke en beleidsmatige veranderingen zijn te ermee te analyseren en spreken derhalve letterlijk meer tot de verbeelding.

1.5 Doelgroepen

Stichting Levenskunst Apeldoorn onderscheidt verschillende doelgroepen die voortvloeien uit de doelstellingen. De primaire doelgroep is gericht op het bestaansrecht van de organisatie. Het beantwoordt de vraag: voor wie bestaat Stichting Levenskunst Apeldoorn? Een andere categorie beantwoordt de vraag: met welke beïnvloeders bereikt Stichting Levenskunst Apeldoorn de doelen? De derde categorie zijn partijen die de doelstelling en stichting ondersteunen.

Primaire doelgroep

Mensen die onderdrukt worden dan wel zichzelf onderdrukken (soms onbewust). De eerste aandacht gaat hierbij wel uit naar (ex-) OGGZ cliënten.

We onderscheiden binnen de primaire doelgroep momenteel verschillende segmenten:

- De al genoemde OGGZ cliënten (dak- en thuislozen, verslaafden, mensen met psychosociale problemen)
- Mensen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen
- Gedetineerden
- Eenzamen (bijvoorbeeld maar niet uitsluitend ouderen)
- Vluchtelingen en migranten
- Mensen (o.a. ex-ondernemers) in schuldsanering
- Medewerkers in problematische werksituaties

Doelgroep beïnvloeders

Professionals GGZ/OGGZ zorg, gezinscoaches, mediators en overige professionals
Opleidingsinstituten en organisatieadviesbureaus.
Politici en 'de publieke' opinie (wijkbewoners, pers)
De mensen achter de 'balies': uitkering, schuldsanering, verzekering, enz.

Doelgroep partners

Samenwerkingspartners uit eenzelfde of aanvullend werkveld (bijv. Intact, MEE en veel meer).
Financiers, zoals fondsen, subsidiënten, overheden, maatschappelijk betrokken organisaties, sponsoren, donateurs, sympathisanten.

Het werkveld is de eerste tijd vooral Apeldoorn en directe omgeving maar kan en zal zeker uitbreiden.

1.6 Producten en diensten

Onder diensten verstaan we activiteiten waarmee de doelstellingen voor de doelgroepen bereikt gaan worden. De kernactiviteiten van de Stichting Levenskunst Apeldoorn zijn:

Theaterateliers

Sinds begin 2013 vindt er elke vrijdagmorgen in Apeldoorn een theateratelier plaats. De Theaterateliers zijn in eerste instantie opgezet voor mensen die zelf dakloos waren, of te maken hebben met verslaving of psycho-sociale problemen en hun ervaring willen inzetten om positieve veranderingen te bewerkstelligen in hun eigen leven en dat van de ander. In de loop der jaren breidt de doelgroep zich uit want de methodiek blijkt heel goed te werken bij allerlei doelgroepen en situaties.

De deelnemers van het Theateratelier worden in hun ontwikkeling gestimuleerd door hun begeleiders en worden op 8 indicatoren ondersteund:

- wonen (van begeleid naar zelfstandig)
- scholing (behalen van een kwalificatie of activering van een reeds behaalde kwalificatie, leervaardigheden bij de trainingen)
- werk (van vrijwillig naar betaald)
- gezondheid (drugs-alcohol-psychiatrie: van een hoge naar een lage zorgbehoefte)
- sociale contacten (toename van het aantal betekenisvolle, protectieve contacten en afname van het aantal bedreigende contacten)
- financiën (schuldsanering en schuldenpreventie)
- zelfregie (van professionele steun naar steun vanuit het cliëntsysteem)
- tijdsbesteding (aantal betekenisvolle bezigheden, inclusief deelname aan de activiteiten en het beheer van de stichting)

Bij de keuze voor de indicatoren is gekeken naar de factoren die het duidelijkst worden beïnvloed door het werken met participatief theater. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van projecten in binnen- en buitenland, wat Nederland betreft met name in Haarlem en Rotterdam en daarbuiten in Londen. De ervaring leert dat resultaten vaak na 6 tot 12 maanden optreden; in sommige gevallen al eerder.

Voorstellingen

Stichting Levenskunst maakt voorstellingen waarmee we de dialoog willen bevorderen in de samenleving. Op dit moment (oktober 2017) spelen wij de voorstelling 'Een soort van Megavakantie'. Een herkenbare voorstelling over verlies, tegenslag en onbegrip. De voorstelling is gebaseerd op de levenservaringen van de spelers.

Workshops

In de samenleving loopt onze primaire doelgroep regelmatig aan tegen muren van onwetendheid, vooroordelen en onbegrip. Wij geven workshops waarin wij in dialoog met buurtbewoners, hulpverleners, ambtenaren en vele anderen barrières willen afbreken en bruggen willen bouwen. Ervaringen delen en samen ontdekken hoe het anders kan.

De oefeningen van beeldend theater zijn echter in heel veel (organisatorische) situaties in te zetten. Ze zijn een effectief én leuk middel om inzicht te krijgen in een bepaald thema, een situatie, jezelf en de ander. Vanuit dit inzicht kan er samen, al spelend, gezocht worden naar een meer heilzame en gewenste situatie. Samen concrete stappen ontdekken om een positieve verandering in gang te zetten.

Training en opleiding

Opleiding tot Workshopleider

Zie ook Workshops. We willen workshops geven waarin wij barrières willen afbreken en bruggen willen bouwen. Workshops waarin wij onze ervaringen kunnen delen en we met elkaar gaan ontdekken hoe het anders kan. Met de Opleiding tot Workshopleider leidt Stichting Levenskunst Apeldoorn in de periode 2017-2018 zo'n 20 mensen op tot workshopleider. De opleiding staat open voor mensen uit de doelgroep zelf, maar ook voor mensen daarbuiten die samen met ons op de barricaden willen staan voor een open en begripvolle samenleving.

2 Beleid

2.1 Uitgangspunten beleid

Het beleid kent een aantal uitgangspunten:

- Diensten worden zoveel mogelijk gefactureerd tegen marktconforme tarieven.
- Scholen, wijkcentra en sommige hulpverlenende instanties doneren naar draagkracht maar we nemen budgetten voor voorlichting en workshops voor hen op in de aanvraag voor fondsen.
- Auteursrecht berust altijd bij Stichting Levenskunst Apeldoorn, zoals scripts, uitgereikt lesmateriaal, theater-formats.
- Gegevens van deelnemers worden alleen gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek; niet voor marketingacties van of voor derden.
- Diensten worden zoveel mogelijk ontwikkeld met internationaal publiek in gedachten.
- Diensten worden zoveel mogelijk ontwikkeld naar aanleiding van een te verwachten of concrete klantvraag
- Diensten worden pas ontwikkeld als daar mensen en middelen voor gevonden zijn, dus minimale investering en risico voor de stichting.

2.2 Strategie

De stichting zal haar doel kunnen verwezenlijken door:

- Het organiseren van ateliers waarin de (participatieve theater)oefeningen een middel zijn om inzicht te verkrijgen in zichzelf, alternatieven te ontdekken voor vastgeroeste mechanismen, het eigen functioneren te verbreden en het leven weer in eigen hand te nemen.
- Door zich de komende jaren vooral te richten op de oorspronkelijke doelgroep OGGZ cliënten.
- Het ontwikkelen van separate projecten voor Vluchtelingen en Straatjongeren.
- Het organiseren van workshops in de samenleving (in de breedste zin van het woord) waarin de (participatieve theater)oefeningen een middel zijn om inzicht, begrip en samenwerking tot stand te brengen tussen de deelnemers.
- Alleen kansen waarbij de inzet van deelnemers Theateratelier en de Opleiding tot Workshopleider gebaat zijn worden in overweging genomen.
- Het organiseren van dialoogbijeenkomsten waarin men met het publiek op zoek gaat naar het vergroten van inzicht, begrip en positieve veranderingen in mens en samenleving.
- Het opleiden van vrijwilligers (zowel uit de doelgroep als daar buiten) in de methodiek van Participatief Theater, tot workshop- en atelierleiders.
- Het onderhouden van contacten met soortgelijke initiatieven in Nederland en daarbuiten.
- Het ondersteunen van (overheids)instellingen in het ontwikkelen van professioneel handelen en regelgeving.
- Het organiseren van (inter)nationale creatieve, muzikale en theatrale activiteiten.
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2.3 Ontwikkelingen en Activiteiten

2.3.1 Ontwikkelingen in de omgeving

In het algemeen helpen we mensen door middel van het ondersteunen van kleinschalige, lokale projecten en (interregionale) organisaties.

We zien daarbij beweging in de zorgmarkt.

De gemeente heeft vanuit haar regiefunctie een belangrijke rol bij het ombuigen van de lappendeken van onafhankelijke zorgvoorzieningen naar samenwerkende netwerkorganisaties die vanuit een gedeelde missie en visie zorg en ondersteuning bieden aan de meest kwetsbare burgers. De Gemeente Apeldoorn heeft Zorgbelang Gelderland daarom de opdracht gegeven om te werken aan een Plan van Aanpak voor een zogeheten Herstelacademie. Deze moet in 2019 operationeel worden. Het komend jaar zal de Stichting Levenskunst Apeldoorn actief meewerken aan de opzet en werking er van.

2.3.2 Activiteiten

In 2018 ligt de nadruk verder op de volgende activiteiten en speerpunten:

Organisatie

- Verstevigen van de (bestuurlijke) organisatie van de stichting: inrichten bedrijfsvoering, maatregelen om te voldoen aan Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) per 25 mei 2018, werven bestuursleden en vrijwilligers, opzetten en uitbouwen publicitaire middelen als website en sociale media en vergroten naamsbekendheid.
- In juli 2018 het tweede Festival met landelijke organisaties die werken volgens de methodiek Theatre of the Oppressed.

Theateratelier

- Maandelijkse voorstelling bij Omnizorg mede ten behoeve van instroom en voorlichting hulpverleners.
- Halfjaarlijks Open Atelier voor instanties en (hulp)organisaties.
- Mogelijkheid (gesubsidieerd) Theateratelier voor Vluchtelingen opnieuw onderzoeken.

Workshops

- Vergroten sociaal ondernemerschap door uitbouw workshops, voorstellingen en (bedrijfs)trainingen.
 - Voorstellingen regionaal onder de aandacht brengen via Intact, Tactus, IRISzorg, Leger des Heils, RIWIS, Philadelphia, MEE, enzovoorts.
 - Workshops bij Politie-academie en opleidingsinstituten van hulpverleners.

Opleiding en Training

- Opleiding workshopleiders: cursisten gaan instromers van het Theateratelier begeleiden.
- Workshopleiders geven workshops en dialoogbijeenkomsten rondom maatschappelijke thema's.

3 Organisatie

3.1 Bestuur ANBI

De stichting dient een algemeen belang en heeft geen winstoogmerk.

De stichting bestaat uit de volgende personen:

Rol	Bezetting
Voorzitter	Iddo de Rooij
Secretaris	Dolf Herder
Penningmeester	a.i. Martine Jongenburger (geen bestuurslid)
Algemene leden	Alice Wester
Dagelijkse leiding	Martine Jongenburger
Vrijwilligers	Francisco Giersthove Ton Snellaert Diverse deskundigen op afroep

Het bestuur komt maandelijks bijeen en houdt tussendoor nauw contact over de lopende activiteiten. Het bestuur wordt gedurende twee jaar intensief begeleidt door een externe deskundige op het gebied van organisatieadvies en bedrijfsvoering.

We werven vrijwilligers voor marketing, public relations en fondsenwerving onder meer via ROC 's, lokale vrijwilligersbanken, Partin en One World.

3.2 Beloningsbeleid

De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Zij hebben wel recht op vacatievergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten maar mogen daar ook van af zien.

3.3 Werving en beheer van fondsen en middelen

Om haar activiteiten stabiel te financieren verwerft de stichting haar inkomsten en middelen uit diverse bronnen:

- vrijwillige bijdragen en schenkingen van particulieren, bedrijven, kerken, instellingen en overheden
- bedrijfssponsoring

- erfstellingen en legaten (slechts te aanvaarden onder het voorrecht van boedelbeschrijving "beneficiaire aanvaarding")
- lokale en mondiale private fondsen
- lokale en mondiale overheidssubsidies
- ontwikkeling en verkoop van producten en diensten (o.a. (management)trainingen, presentaties en workshops)
- verkoop producten
- opbrengsten van de in de doelstellingen beschreven activiteiten.
- alle andere wettige (inter)nationale inkomsten.

3.4 Vermogen en besteding

De stichting heeft zoals gezegd geen winstoogmerk en het vermogen van de stichting dient tot de verwezenlijking van haar algemeen maatschappelijk doel.

3.5 Administratie en verantwoording

In alles wat we doen staat resultaatgerichtheid, transparantie en verantwoording centraal.

Projecten leggen verantwoording af aan dagelijkse leiding en/of portefeuillehouder van het bestuur over de voortgang, inzet en resultaten.

De stichting legt verantwoording af aan donateurs, subsidiënten, betrokken partners en organisaties over de kwalitatieve en kwantitatieve projectdoelstellingen.

We werken nog aan een eigen gedragscode maar vooruitlopend daarop houdt Levenskunst Apeldoorn zich vrijwillig aan de volgende gedragscodes:

- Code Wijffels (Commissie Goed Bestuur voor Goede Doelen).
- Gedragscode van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI).
- Gedragscode en Richtlijnen van het Instituut Fondsenwerving (IF).
- ePhilanthropy Code of Ethics.

Wij passen de Code Wijffels toe behoudens drie afwijkingen:

- De externe accountant woont geen bestuursvergaderingen bij.
- Bestuursleden worden voor 4 jaar (her)benoemd.
- Het aantal benoemingen is niet statutair vastgelegd en in principe onbeperkt.

De andere codes zijn bedoeld om het vertrouwen van het publiek in fondsenwervende organisaties te bevorderen. Het gaat daarbij om de manier waarop donateurs worden behandeld (bv. respect, privacy), de wijze van fondsenwerving (wetgeving naleven, betrouwbare informatie, kostenbewustzijn) en de nazorg (transparante rapportage, goede besteding). Ook aandacht en waardering voor vrijwilligers wordt genoemd. De ePhilanthropy Code gaat vooral over gedragsregels voor het gebruik van internet door goede doelen.

We houden ons aan de volgende richtlijnen:

- CBF; als houder van het Certificaat voor Kleine Goede Doelen houden we ons aan de richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

- Belastingdienst; de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) verplicht ons te voldoen aan de eisen van de Belastingdienst.
- Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI); wij gaan bij ons vermogensbeleid uit van de VFI-Richtlijn Reserves Goede Doelen. Conform deze richtlijn bouwen we niet onnodig reserves op.
- Raad voor de Jaarverslaggeving; onze jaarrekening wordt opgesteld conform Richtlijn (650) Verslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.
- We hebben regels voor privacy en spam: we streven naar een strikt post-op-maat beleid waarbij we willen voorkomen dat onze donateurs en andere belanghebbenden worden lastiggevallen met ongevraagde post en telefoontjes.